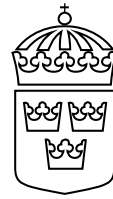

Regeringens proposition

2017/18:39

Extra ändringsbudget för 2017 – Kapitaltillskott till PostNord AB

Prop. 2017/18:39

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 26 oktober 2017

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att besluta om kapitaltillskott till PostNord AB på högst 400 miljoner kronor, förutsatt att Europeiska kommissionen godkänner den del av den danska statens kapitaltillskott som är föremål för kommissionens prövning. Den danska statens kapitaltillskott uppgår till sammanlagt 1 800 miljoner kronor. Ägarnas kapitaltillskott är nödvändiga för att genomföra den nya produktionsmodell för den danska marknaden som bolaget avser att införa och värnar därmed en samhällsomfattande posttjänst av god kvalitet.

Kapitaltillskottet föreslås finansieras genom en anslagsökning under utgiftsområde 24 Näringsliv.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Skäl för ändringar i statens budget.....	4
4	Kapitaltillskott till PostNord AB.....	5
5	Ändring avseende statens utgifter	7
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 oktober 2017	9

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2017/18:39

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att besluta om kapitaltillskott till PostNord AB på högst 400 000 000 kronor, förutsatt att Europeiska kommissionen godkänner den del av den danska statens kapitaltillskott som är föremål för kommissionens prövning (avsnitt 4),

2. godkänner ändrad ram för utgiftsområde 24 Näringsliv och anvisar ändrat anslag enligt tabell 1.1 (avsnitt 5).

Tabell 1.1 Specifikation av ändrad ram för utgiftsområde samt ändrat anslag 2017

Tusental kronor

Utgifts- område	Anslags- nummer	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå
24	Näringsliv	6 456 020	400 000	6 856 020
	1:17			
	Kapitalinsatser i statliga bolag	1 000	400 000	401 000

2 Ärendet och dess beredning

PostNord AB (Postnord) ägs gemensamt av den svenska och den danska staten. Mot bakgrund av förändrade marknadsförutsättningar i Danmark har ett behov av en ändrad produktionsmodell uppstått inom Postnords danska dotterbolag Post Danmark A/S. För att säkerställa en stabil utveckling inom Postnord-koncernen, och därmed värna en samhällsomfattande posttjänst av god kvalitet, finns ett behov av ett kapitaltillskott till Postnord. Med anledning av detta har förhandlingar förts mellan företrädare för den svenska och den danska regeringen om tillskottets storlek och den fortsatta inriktningen på samägandet av Postnord.

Förhandlingarna slutfördes den 20 oktober 2017 genom att parterna ingick ett avtal om att svenska och danska staten ska lämna kapitaltillskott till bolaget. Avtalet ingicks med förbehåll för respektive lands parlaments godkännande. En del av det danska kapitaltillskottet är av sådan beskaffenhet att Europeiska kommissionen måste godkänna att detta är förenligt med EU:s statsstödsregler, vilket förväntas kunna ske inom två månader från avtalets undertecknande.

Ärendet innefattar hantering av affärskänslig information och insiderinformation. Ett offentliggörande av informationen genom att inhämta yttranden och upplysningar från myndigheter, sammanslutningar eller enskilda skulle innebära risk för betydande ekonomisk skada för staten och bolaget. Några sådana yttranden och upplysningar har därför inte inhämtats. Underlag till förhandlingarna med den danska staten har inhämtats från finansiella och juridiska rådgivare.

3 Skäl för ändringar i statens budget

Regeringen lämnar i denna proposition förslag till ändringar i statens budget för 2017 med anledning av det uppkomna behovet av kapitaltillskott till Postnord. Ändringarna går utöver vad regeringen föreslagit i propositionen Höständringsbudget för 2017 (prop. 2017/18:2).

Enligt 9 kap. 6 § riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret. En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

För att möjliggöra en nödvändig omställning av verksamheten i Postnord, samt för att upprätthålla förtroendet för bolaget hos kunder, leverantörer och finansiärer, och därigenom trygga verksamheten inom hela koncernen, behöver medel tillföras bolaget så snart som möjligt. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl för att lämna förslag till ytterligare ändringar i statens budget för 2017.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att besluta om kapitaltillskott till PostNord AB på högst 400 000 000 kronor, förutsatt att Europeiska kommissionen godkänner den del av den danska statens kapitaltillskott som är föremål för kommissionens prövning.

Skälen för regeringens förslag: År 1993 avskaffades postmonopolet i Sverige. Det svenska Postverket ombildades 1994 till aktiebolaget Posten AB. Motsvarande förändring i Danmark skedde 2002 då Post Danmark A/S bildades. Genom beslut den 18 juni 2008 godkände riksdagen samgåendet mellan Posten AB och Post Danmark A/S (prop. 2007/08:143, bet. 2007/08:NU13, rskr. 2007/08:253). Vid samgåendet skapades ett gemensamt ägt moderbolag till den sammanslagna postkoncernen. Sedan 2011 heter moderbolaget PostNord AB (Postnord). Bolaget ägs till 60 procent av den svenska staten och till 40 procent av den danska staten. Rösterna fördelas lika med 50 procent för respektive stat.

Samgåendet mellan Posten AB och Post Danmark A/S skedde vid en tidpunkt som präglades av avreglering och ökad konkurrens på postmarknaden. Syftet med sammanslagningen var att dels genom ökade volymer och finansiella resurser värna den samhällsomfattande posttjänsten på lång sikt, dels skapa värde genom affärens positiva inverkan på framtida tillväxt och lönsamhet. Digitaliseringen av traditionellt postburen kommunikation har dock efter sammanslagningen medfört stora utmaningar för Postnords verksamhet. Bolaget har genomfört ett antal förändringar för att möta marknadsutmaningarna, men har inte kunnat kompensera fullt ut för fallande brevvolymer.

Vid sammanslagningen bedömde Post Danmark A/S att den danska postmarknaden skulle komma att minska med ca 2 procent årligen till följd av övergång till elektroniska distributionssätt (prop. 2007/08:143 s. 17). De danska brevvolymererna har dock därefter fallit avsevärt fortare, bl.a. till följd av dansk lagstiftning om digital kommunikation med den offentliga sektorn som infördes 2013 och 2014. Utvecklingen mot minskade volymer har fortsatt och under första halvåret 2017 minskade Postnords brevvolum i Danmark med 20 procent.

Även i Sverige innebär digitaliseringen utmaningar för Postnord. De svenska brevvolymererna faller dock inte lika fort som de danska. Under det första halvåret 2017 minskade bolagets brevvolum i Sverige med 7 procent.

Nedgången i brevvolymer har alltså varit betydligt kraftigare än vad som förutsågs vid sammanslagningen. När brevvolymererna fortsatt att falla har Postnord haft svårt att sänka kostnaderna i samma takt, vilket har pressat lönsamheten. Bolaget har på grund av detta haft en svag finansiell utveckling under de senaste åren.

Postnords verksamhet i Danmark har under flera år gjort stora förluster. År 2016 uppgick koncernens rörelseresultat till -1 083 miljoner kronor. Den danska verksamhetens rörelseförlust uppgick samma år till -1 910 miljoner kronor. De stora förlusterna i den danska verksamheten

under 2016 reducerade kraftigt det egna kapitalet i det danska dotterbolaget Post Danmark A/S.

För att möta de sjunkande brevvolymerna i Danmark avser Postnord att införa en ny produktionsmodell i Danmark. Införandet av denna modell kommer att medföra stora omställningskostnader, bl.a. kostnader för att friställa övertalig personal i Danmark. Postnords styrelse bedömer att omställningen till den nya produktionsmodellen innebär kostnader för Postnord-koncernen på ca 3 000 miljoner kronor, och ett behov av att täcka förluster på ca 2 000 miljoner kronor. Omställningen finansieras delvis med externt kapital i form av lån, men för att behålla en acceptabel skuldsättningsgrad i bolaget, och därmed värna en samhällsomfattande posttjänst av god kvalitet, bedöms ägarna behöva lämna kapitaltillskott till Postnord.

De stora omställningskostnaderna beror bl.a. på att det finns icke marknadsmässiga uppsägnings- och pensionsvillkor för personer som anställdes innan den danska posten bolagiserades. Eftersom dessa villkor är hänförliga till den tid då den danska posten drevs i myndighetsform har den svenska och danska regeringen enats om att den danska staten ska stå för en större andel av kapitaltillskottet till Postnord.

Postnord behöver få klarhet i sin finansieringssituation inom kort. Utan kapitaltillskott från ägarna bedöms bolagets danska verksamhet riskera negativa effekter orsakade av dess svaga finansiella situation i kombination med sannolikt stora framtida underskott i den löpande verksamheten. Vidare bedömer bolaget den negativa finansiella effekten av ett försenat genomförande av omställningen till ca 30–40 miljoner kronor per månad. Förlusterna har en negativ påverkan på Postnord-koncernen som helhet och innebär i förlängningen svårigheter att nå kvalitetsmålen för bolagets verksamhet i såväl Sverige som Danmark.

Mot bakgrund av detta är den svenska och danska regeringen överens om att den svenska staten ska lämna kapitaltillskott med 400 miljoner kronor och att den danska staten ska lämna kapitaltillskott med sammanlagt 1 800 miljoner kronor till Postnord. Ägarnas sammanlagda kapitaltillskott till bolaget uppgår därmed till 2 200 miljoner kronor, varav 1 533 miljoner kronor avser kostnader hänförliga till de icke marknadsmässiga uppsägnings- och pensionsvillkoren och ska belasta den danska staten. Resterande 667 miljoner kronor fördelas mellan ägarna i förhållande till deras ägarandel, med 60 procent (400 miljoner kronor) för svenska staten och 40 procent (267 miljoner kronor) för danska staten. Kapitaltillskotten påverkar inte ägarandelarna i bolaget.

I förhållande till EU:s bestämmelser om statligt stöd kan ett kapitaltillskott ges om staten som ägare agerar på ett sätt som skulle accepteras av en privat investerare som arbetar på normala marknadsmässiga villkor, den s.k. marknadsekonomiska investerarprincipen. Principen innebär att statens agerande ska jämföras med hur en privat investerare med en betydande ägarandel i bolaget skulle agera i motsvarande situation. I det aktuella fallet visar regeringens analys att det kapitaltillskott om 400 miljoner kronor som föreslås i denna proposition förväntas ge en marknadsmässig avkastning. Bolaget ska vidare fortsätta att verka på fullt kommersiella villkor. Enligt regeringens bedömning utgör den svenska statens kapitaltillskott därmed inte statsstöd enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Den del av den danska statens kapitaltillskott som är hänförlig till icke marknadsmässiga uppsägnings- och pensionsvillkor är av sådan beskaffenhet att dess förenlighet med EUF-fördraget måste granskas av Europeiska kommissionen. Att kommissionen godkänner kapitaltillskottet i denna del är en förutsättning för att staterna ska lämna kapitaltillskotten.

Regeringen anser att det är viktigt att Postnord ges förutsättningar att införa den nya produktionsmodellen i Danmark och bedömer att den överenskommelse som har ingåtts med den danska regeringen ger nödvändiga förutsättningar för detta. Mot denna bakgrund föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att besluta om ett kapitaltillskott till Postnord på 400 miljoner kronor, förutsatt att Europeiska kommissionen godkänner den del av den danska statens kapitaltillskott som är föremål för kommissionens prövning.

Vad gäller den fortsatta verksamheten inom Postnord konstateras i det avtal som har ingåtts med den danska regeringen att varje stat har regleringsansvaret för den samhällsomfattande posttjänsten inom respektive hemmamarknad, och att staterna är överens om att en modell bör övervägas för att reducera den framtida ekonomiska exponering som kraven på en samhällsomfattande posttjänst innebär i grannlandet. Om det skulle bli nödvändigt med hänsyn till kostnaderna för att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten i Sverige, har den svenska staten enligt 3 kap. 4 § postlagen (2010:1045) en skyldighet att tillförsäkra tillgången till tjänsten genom upphandling. Detta innebär att den efter upphandling ansvariga utföraren erhåller kompensation, vilket också noteras i avtalet. Vidare innebär avtalet att ägarna ska se över det aktieägaravtal avseende Postnord som ingicks 2009, med tilläggsavtal 2011 och 2014, för att undersöka om det finns behov av förändringar. Ägarna är också överens om att genomföra en strategisk översyn av bolaget för att dess verksamhet och styrning ska utvecklas och förbättras till högsta standard.

5 Ändring avseende statens utgifter

Regeringens förslag: Anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga bolag* och ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 400 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har för 2017 anvisat 1 000 000 kronor till anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga bolag* under utgiftsområde 24 Näringsliv. Anslaget får bl.a. användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda bolag. Det kapitaltillskott som föreslås i avsnitt 4 bör finansieras genom en ökning av detta anslag med 400 000 000 kronor. Ramen för utgiftsområdet bör utökas med motsvarande belopp.

Den anslagsförändring som föreslås innebär att de takbegränsade utgifterna ökar med 400 miljoner kronor 2017 och att budgeteringsmarginalen minskar med motsvarande belopp. Den offentliga sektorns finansiella sparande bedöms inte påverkas av regeringens förslag eftersom staten vid ett kapitaltillskott till Postnord stärker bolagets balansräkning och ökar värdet på de underliggande tillgångarna för statens aktier i bolaget.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 oktober 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Regnér, Andersson, Hellmark Knutsson, Bolund, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Linde, Skog, Ekström, Fritzon, Eneroth

Föredragande: statsråden Andersson, Eneroth

Regeringen beslutar proposition 2017/18:39 Extra ändringsbudget för 2017 – Kapitaltillskott till PostNord AB